

Kumla kommun

Rutin för mottagande av nyanlända barn och elever i Kumla kommun

Innehållsförteckning

- 1. Definitioner och begrepp**
- 2. Mottagande**
- 3. Informationssamtal, kartläggning, hälsosamtal och beslut om klassplacering**
- 4. Elevhälsan**
- 5. Övrigt**

Beslutande: Förvaltningschef
Datum och paragraf: 2018-06-13
Dokumentansvarig: Samordnare för nyanlända
Revideras: maj varje år
Gäller till: maj 2019

Definitioner och begrepp

Enligt skollagens definition är nyanländ elev den som varit bosatt utomlands och som numera är bosatt i Sverige eller ska anses bosatt här och som påbörjat sin utbildning här, när som helst, efter höstterminens start det kalenderår hen fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång i Sverige.

Barn som anlänt till Sverige innan deras skolplikt inträder omfattas inte av skollagens definition, tex barn som ska börja i förskoleklass.

Barn i åldrarna 7-16 år som är bosatta i landet har rätt till utbildning. Med bosatt avses den som är folkbokförd i Sverige. Barn med permanent uppehållstillstånd har skolplikt. Vissa barn som inte är folkbokförda här ska ändå anses som bosatta i landet. Dessa barn har inte skolplikt, men har samma rätt till utbildning i de obligatoriska skolformerna som skolpliktiga barn. Det gäller:

- Asylsökande barn
- Barn med viss tidsbegränsade uppehållstillstånd
- Barn som har rätt till utbildning till följd av EU-rätten
- Barn som är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makts beskickning
- Barn som vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (dessa barn kallas ibland för gömda eller papperslösa)

Asylsökande elever har rätt till utbildning i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan om de påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. Enligt lagen har de inte skolplikt, men har de skrivit in sig och påbörjat sin utbildning ska de följa samma regler som gäller för elever som har skolplikt. Detta gäller både elever i grundskolan/grundsärskolan och i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan.

Folkbokföringskommunen eller den kommun som barnen stadigvarande vistas i eller för tillfället uppehåller sig i, är skyldig att anordna utbildning för de elever som har rätt till utbildning.

Ett barn eller ungdom som kommer till skolan kan komma direkt från ett annat land eller ha vistats i Sverige under en kortare eller längre tid.

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas. En sådan bedömning ska göras även för vissa andra elever som varit bosatta utomlands, om det behövs. Det kan vara svenska medborgare som bott utomlands under flera år och haft sin skolgång i annat land, men aldrig gått i skola i Sverige eller gått i svenska skola för många år sedan.

En nyanländ elev ska inom två månader från det att hen första gången tagits emot i skolväsendet placeras i en årskurs som är lämplig med hänsyn till hens

ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Inom samma tid ska eleven placeras i en undervisningsgrupp.

En nyanländ elev som saknar tillräckliga kunskaper i det svenska språket för att kunna följa och tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen kan delvis få undervisas i förberedelseklass. Det kan även gälla elever som påbörjat sin utbildning i Sverige, men sedan vistats många år utomlands. En elevs undervisning i förberedelseklass ska avbrytas när eleven bedöms ha tillräckliga kunskaper för att kunna delta i den ordinarie undervisningen i ämnet. Undervisning i förberedelseklass får inte pågå längre än två år.

Nyanlända elever har rätt till vissa insatser och dessa räknas inte som särskilt stöd och behöver inte föregås av ett åtgärdsprogram.

Vårdnadshavare - Den person eller personer som har den rättsliga vårdnaden, det vill säga det juridiska ansvaret för ett barn. Det kan vara föräldrarna eller en person utsedd av domstolen.

God man - En person som ska ta tillvara barnets intressen om föräldrarna själva inte kan göra det. Utses av kommunen.

Skolverkets Allmänna råd:

http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3576

Skolverkets filmer:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLoRTp-jkn2OjQDNqYj70uJG5zvWcGWG-W>

Mottagande

Målsättningen är att varje nyanländ elev, så snabbt som möjligt, ska delta i den ordinarie undervisningen genom anpassat stöd och individuell planering som utgår från elevens behov och resurser.

I Kumla kommun finns en central mottagningsenhet, där första kontakten sker. Sedan hänvisas alla nyanlända elever och deras vårdnadshavare till den skola där eleven ska placeras. Kumla kommun tillämpar i första hand närhetsprincipen vid skolplaceringar vilket betyder att kommunens skolor är uppdelade i upptagningsområden. Nyanlända elevers vårdnadshavare har rätt att välja skola. Om rektor har svårt att ta emot går ärendet vidare till verksamhetschef som tar beslut om placering. Kartläggare och samordnare hänvisar till skola utifrån vår organisation.

Äldre elever som aldrig har gått i skola och som är analfabeter placeras i samma grupp och på samma skola. De får undervisning i svenska och modersmålsundervisning. Idag är det Kumlabys skola som tar emot

grundskoleeleverna i denna kategori. Vid behov av skolskjuts diskuteras frågan först med verksamhetschef.

Inom både SFI och i gymnasie- och grundskolor i Sverige prövar man att lära de som är analfabeter att läsa och skriva på sitt modersmål samtidigt som de lär sig svenska. Kumla kommun har inte beslutat om några riktlinjer.

När det gäller placering i förskola för barn till asylsökande gäller samma regler som för övriga barn som har rätt till allmän förskola. Vid placering i förskola strävar vi efter att erbjuda plats inom närområdet. Nyanlända vårdnadshavare med uppehållstillstånd ansöker om plats i förskolan för sitt barn enligt kommunens riktlinjer.

Stationen bedriver uppsökande verksamhet för att snabbt få barn till skolan som anländer till kommunen. Stationen är de första i kommunen som träffar dessa elever.

Asylsökande vårdnadshavare med barn eller God man till asylsökande barn/ungdomar ska anmäla till Migrationsverket att de vill att barnet/ungdomen ska gå i skola eller förskola. Migrationsverkets administrativa team hanterar anmälan och skickar den sedan vidare till den kommun där eleven önskar gå i skola eller förskola. När kommunen har fått anmälan från Migrationsverket kan skolplacering eller placering i förskola ske och kontakt tas med vårdnadshavare eller God man och elev.

Vårdnadshavare som har uppehållstillstånd och har barn som ska gå i skola får kontakt med Stationen genom kommunens servicecenter eller Mia enheten. Stationen kontaktar familjen/ vårdnadshavare och skickar anmälan om förskoleplats till servicecenter. Verksamhetschefen beslutar i samråd med chefsgruppen vilken förskola barnet ska placeras i.

Stationen genomför den lagstadgade kartläggningen eller efterfrågar dokumentation från tidigare skola i Sverige. Stationen gör en skolplacering och meddelar rektor.

När en nyanländ elev har fått sin skolplacering kontaktar rektor, eller den rektor har utsett som ansvarig, vårdnadshavare och elev så snart som möjligt för ett introduktionssamtal. Vid behov ska tolk användas. En god information till den nyanlända elevens vårdnadshavare kan bidra till ökade möjligheter för dem att stödja eleven i skolarbetet vilket i sin tur ökar möjligheten för eleven att nå kunskapskraven.

Förskolechefen, vid den förskola där barnet ska placeras, kontaktar barnets vårdnadshavare för ett introduktionssamtal. Vid behov används tolk.

Informationssamtal/introduktionssamtal, kartläggning, hälsosamtal/mottagningsamtal och beslut om klassplacering

Stationen tar emot alla nyanlända barn och ungdomar upp till 20 år när de anländer till kommunen.

Ett informationssamtal/introduktionssamtal genomförs med vårdnadshavare och barn/elev så snart som möjligt av personal på Stationen och auktoriserad tolk.

Förskolan

Stationen överlämnar information till verksamhetschef för förskolan och servicecenter. Placering meddelas via brev till vårdnadshavare och förskola. Förskolan kontaktar vårdnadshavaren och bjuder in dem till ett inskolningsmöte. Tolk används. Skolverkets information om svensk förskola delas ut på vårdnadshavens modersmål eller starkaste språk.

<http://www.omsvenskaskolan.se/svenska/foerskolan-och-foerskoleklass/>

Grundskola och gymnasieskola

Nyanlända elevers språk, erfarenheter och kunskaper ska kartläggas. Målet med kartläggningen är att så snabbt som möjligt få en helhetsbild av eleven och då behövs en kartläggning av både hälsa, kunskaper och tidigare skolgång. Kumla kommun använder Skolverkets kartlägningsmaterial. Steg 1 - språk och erfarenhet, steg 2 - numeracitet och litteracitet. Skolorna avgör själva om de vill använda även steg 3 - ämneskunskaper.

Alla kartläggningar genomförs på elevens starkaste språk och ska vara slutförd inom två månader, i enlighet med lagstiftningen.

De två första stegen används för en inledande bedömning på Stationen. Underlaget ger stöd för rektor att fatta beslut om placering i undervisningsgrupp och årskurs samt information till läraren för att planera och genomföra undervisningen för eleven.

Stationen ansvarar för att kartläggning 1 och 2 sker. Auktoriserad tolk används vid behov. Det går även att använda telefontolk.

Informationssamtalet/introduktionssamtalet kan innehålla information om:

Det svenska skolsystemet

- 9-årig obligatorisk grundskola, förskoleklass.
- Grundsärskola vid behov.

- 3-årig gymnasieskola. Kostnadsfri.
- Högskolor och universitet.
- Elever har rätt till fritidshemsplats när vårdnadshavaren arbetar, studerar eller är sjukskriven. Fritidshem erbjuds elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola till och med den 31 juli det år eleven fyller 13 år.

Skolplikt

- Alla barn, from det år de fyller sju år, har skolplikt. Det är vårdnadshavarens skyldighet att se till att barnet kommer till skolan för att delta i undervisningen.

Skolan i vår kommun

- Det finns åtta F-6 skolor, två F-9 skolor inklusive en Grundsärskola, en 7-9 skola och ett gymnasium.
- Gymnasieskola finns även i Hallsberg och Örebro.
- Läsåret (terminer och skoldagar)

Skolluncher och särskild kost

- Varje skoldag serveras det en kostnadsfri skollunch.
- Stationen meddelar rektor om barnet ska ha särskild kost tex pga allergier eller religion.

Skollag, läroplaner, kursplaner

- Alla ämnen är obligatoriska och undervisning sker i grupper där både flickor och pojkar är tillsammans.
- Grundskolan har en läroplan som gäller i alla skolor samt kursplaner för varje ämne.
- I skollagen finns reglerat vad som gäller i den svenska skolan och vilka skyldigheter och rättigheter som huvudmannen, rektor, lärare, skolhälsovård och vårdnadshavare har.

Betygssystemet

- Det svenska betygssystemet är indelat i 6 steg från F till A. F är underkänt och A är det högsta betyget. E är lägsta godkända betyget.

Svensk skola är ickekonnessionell

- Ingen blir befriad från att delta i religionsundervisningen.
- I den svenska skolan läser man om de största religionerna som finns i världen.

Modersmålsundervisning

- Vårdnadshavare ansöker om modersmålsundervisning för sitt barn. Kumla kommun har egna modersmåls lärare. Det ska vara minst 5 elever som önskar modersmålet för att det ska bli undervisning i språket i grundskolan.

Ämnet svenska som andra språk

- Elever med annat modersmål än svenska kan undervisas i svenska som andra språk.
- Samtycke inhämtas från vårdnadshavare att beställa eventuella journalkopior.

Elever som har permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd och som tillsammans med sin vårdnadshavare kommunplacerats i Kumla kommun kan ha gått i skola i den kommun där de har varit placerade på ett asylboende.

I informationssamtalet/introduktionssamtalet är det viktigt att ta reda på: språk, har eleven gått i skola, om Skolverkets kartläggningar har genomförts, förväntningar, familjebilden mm.

Annan information som varje skola vill ta del av från vårdnadshavare samt när eleven ska börja i skolan.

Skolverkets skrifter och informationsblad som finns på flera språk lämnas vid behov ut.

Inom två veckor efter informationssamtalet/introduktionssamtalet genomförs steg 1 och steg 2. Det sker innan skolstart.

Ex: <http://www.omsvenskaskolan.se/svenska/det-haer-aer-den-svenska-skolan/>

Steg 1: https://bp.skolverket.se/web/step_1/start

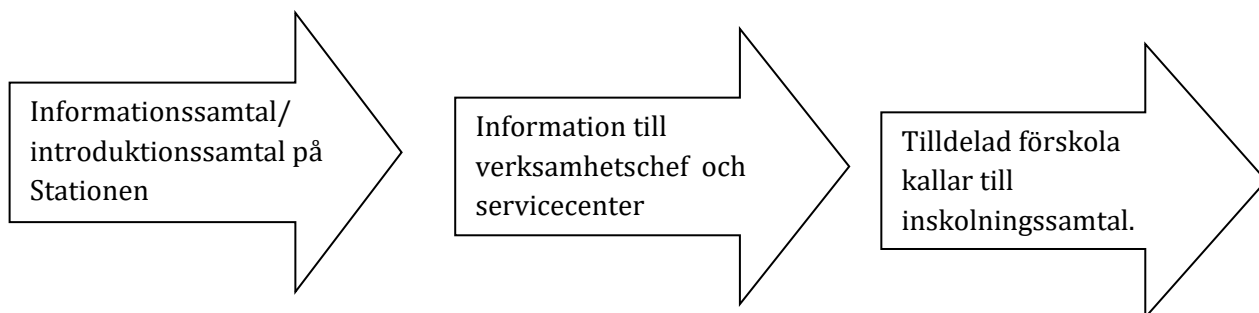
Steg 3 genomförs eventuellt vid senare tillfällen som rektor och ansvarig lärare planerar in. De tre stegen kan genomföras av undervisande lärare i ämnet eller av SVA-lärare med behörighet att undervisa i ämnet.

Steg 2 https://bp.skolverket.se/web/step_2/start

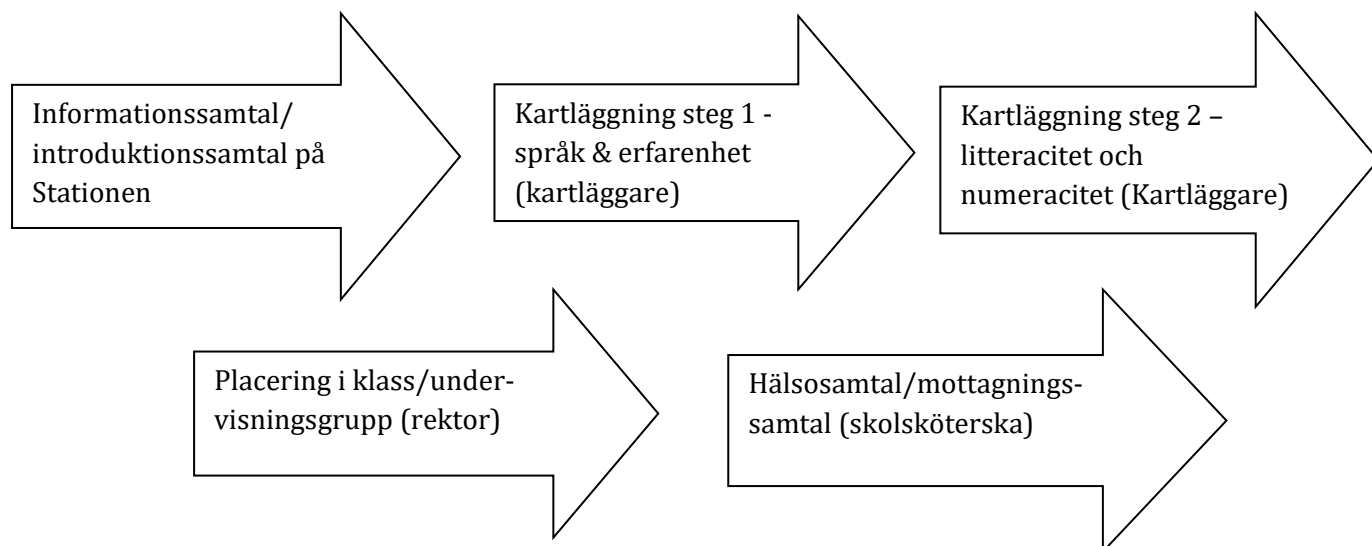
Steg 3 https://bp.skolverket.se/web/step_3/start

<http://kartlaggning.skolverket.se/> Webbkurs - Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper.

Flödesschema Förskolebarn

Flödesschema Nyanlända grundskoleelever

Förskolans verksamhet styrs av skollagen och läroplan för förskolan samt kommunens mål och riktlinjer.

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda dem en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnens behov och utforma en helhet i deras utveckling och lärande. Enligt förskolans läroplan ska förskolan lägga grunden till ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik för alla som deltar. Förskolan är en pedagogisk verksamhet där det läggs stort fokus på läroplanens mål och riktlinjer. Det arbetas aktivt med barns inflytande och med förskolans strävans mål som är språkutveckling, matematik och teknik.

Ledorden är:

Trygghet - Trivsel - Delaktighet - Lustfyllt lärande!

Plats för lärande och tid för lek.

Vi vill stimulera barnens nyfikenhet och lust att lära. Detta gör vi genom att undersöka, upptäcka och uppleva. Vi vill också ge barnen utmaningar för att utvecklas. Målet är självständiga barn som KAN, VILL och VÅGAR!

I mottagandet av nyanlända barn arbetar vi med föräldrasamverkan för att skapa trygghet och förståelse för kulturskillnader. "Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. (Läroplan för förskolan, Lpfö98)"

Förskolan arbetar språkutvecklande och identitetsstärkande i alla sammanhang. Det är viktigt att se utvecklingen av modersmålet som ett steg i att lära sig svenska. " Barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskaper inom andra områden. Av skollagen framgår att förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.(Lpfö 98/ 2016)"

Grundskola och gymnasium

Det är rektors ansvar att organisera undervisningen för nyanlända elever så att de ges förutsättningar för att utveckla kunskaper i alla ämnen samtidigt som de inhämtar det i det svenska språket. Detta behov tillgodoses genom att ge eleven studiehjälp i modersmålet och att lärarna använder ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen. Modersmålsundervisning ska erbjudas.

Kumla kommun har egna modersmåls lärare i de språk som Kumla har modersmålsundervisning i. Rektor ansvarar för att beställa studiehjälp och godkänna att eleven har rätt till modersmålsundervisning.

Studiehjälp på modersmålet (stödmaterial):
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=3038>

Prioriterad timplan kan vara ett alternativ för de elever som kan gynnas av att under en begränsad tid få koncentrera sig på ämnet svenska. Med prioriterad timplan menas att en nyanländ elev i grundskolan får ges mer undervisning i svenska eller svenska som andra språk än övriga elever i samma årskurs genom en omfördelning av den undervisningstid i ämnet som huvudmannen har beslutat ska gälla i timplanen. Den garanterade undervisningstiden gäller och eleven har samma rätt till samma antal undervisningstimmar som alla andra elever.

Rektor beslutar om prioriterad timplan för den enskilda eleven under viss tid.

De nyanlända eleverna ska delta i ämnesundervisning så fort om möjligt.

Framgångsfaktorer för att skapa en god utbildning för nyanlända elever (Skolinspektionen 13/14):

Gör tidigt en ordentlig kartläggning över elevens kunskaper och erfarenheter. Anpassa undervisningen till det kartläggningen kommer fram till. Ge de nyanlända eleverna den studiehjälpen på modersmålet de behöver. Språkinläring sker i alla ämnen, alla lärare måste vara språklärare. Ta fram gemensamma strategier. Lämna inte ansvaret till enskilda lärare.

De beslut som rektor har att fatta är:

1. Svenska som andra språk Skolförordningen 5 kap. 14-15§§
2. Studiehjälpen Skolförordningen 5 kap. 4§
3. Modersmålsundervisning Skolförordningen 5 kap. 7-13§§
Skollagen 10 kap. 4, 7§§

Elevhälsans medicinska insats - EMI

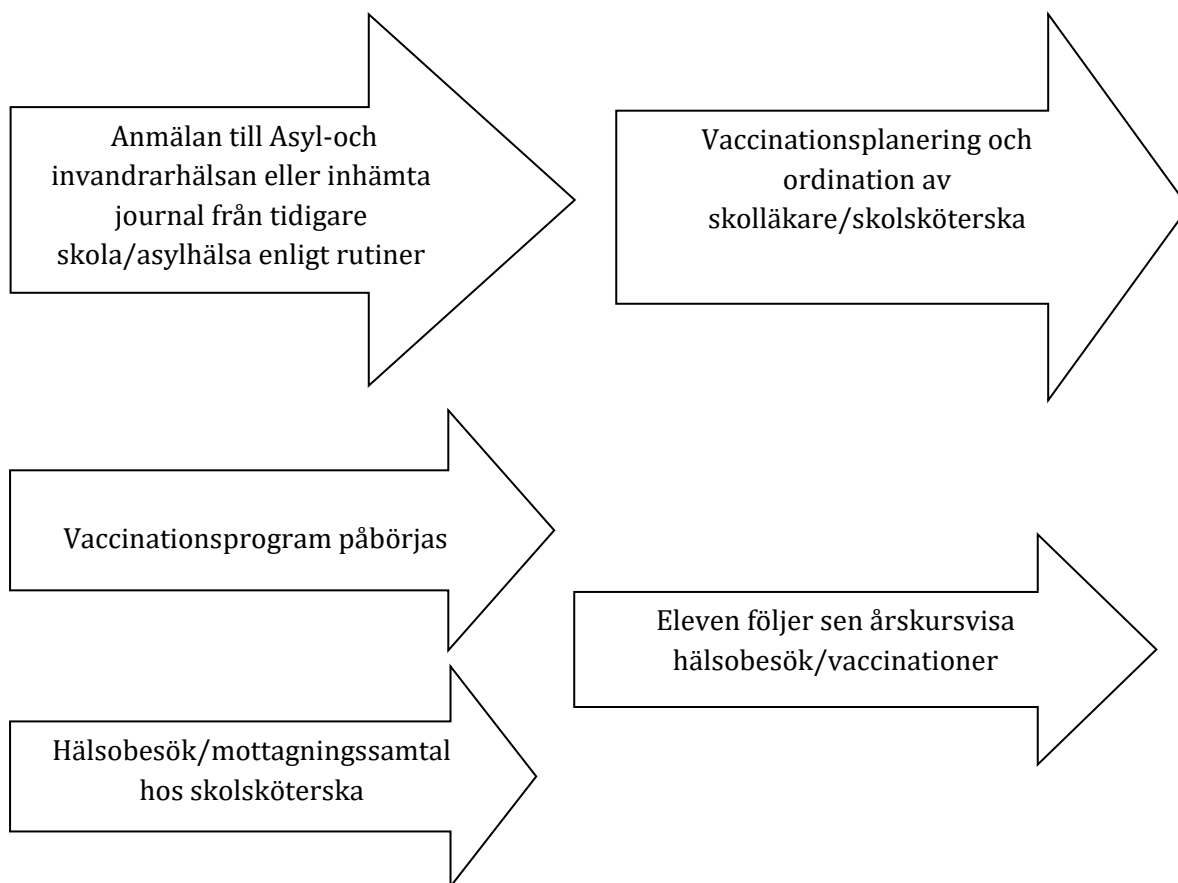
Skolsköterskan samarbetar till viss del med stationen. Stationen informerar skolsköterska om nya elever och skickar blanketten Kartläggning/Skolverket med personuppgifter till skolsköterska. På formuläret finns en ruta där vårdnadshavare/myndig elev ger sitt medgivande att skolsköterska får rekvirera journalhandlingar från ev. tidigare skola. Det underlättar arbetet om det är ifyllt i samband med besöket på stationen. Stationen är också behjälplig med att lämna ut EMIs skriftliga information till eleverna/familjerna på svenska och på deras eget språk om det finns.

Skolsköterskan gör en anmälan till asyl-och invandrarhälsan om hälsoundersökning för nyanländ enligt rutin. Asyl-och invandrarhälsan skickar journal till anmälare skolsköterska efter att eleven haft kontakt där. Om eleven gjort detta tidigare på annan mottagning eftersöks journal. Journalen beskriver tidigare hälsohistoria, provtagning och vaccinationsförslag efter bedömning av tidigare vaccinationer i hemlandet. Asylhälsan informerar elev/vårdnadshavare om skolhälsovården samt hur svensk sjukvård och tandvård fungerar. Vaccinationer ska prioriteras före hälsobesök i elevhälsans medicinska insats. Vaccinationsplanering och ordination görs av skolläkare och/eller skolsköterska enligt rutin.

Skolsköterskan kallar och påbörjar i första hand vaccinationsprogrammet om sådan ordinerats. Efter det kallas till hälsobesök vilket bör ske under elevens första läsår.

Hälsobesöken innefattar samtal om elevens situation och hälsa samt kontroll av syn, hörsel, rygg och tillväxt. Vid eventuella avvikelser skrivs remisser, uppföljningar eller tid till skolläkare bokas in.

Flödesschema – Elevhälsan

Övrigt

Information från Migrationsverket som kan ges till elever som är asylsökande och som kommit med sina föräldrar eller annan vårdnadshavare. Det förklarar vad asyl är. Går att ladda ner på sex olika språk:

<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-barn-och-har-sokt-asyl/Med-foraldrar.html>

Det finns även information på sex olika språk för de som har kommit utan föräldrar och sökt asyl – skydd i Sverige:

<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-barn-och-har-sokt-asyl/Utan-foraldrar.html>

Möta barn på flykt Enkel handbok för alla, Unicef:

<https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/mota-barn-pa-flykt>

Skolverkets olika filmer om nyanlända på Youtube:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLoRTp-jkn2Oirjl7i-mYYDrRzzBdW_wz5

Riktlinjerna följs upp och revideras i maj varje år, ansvarig är förvaltningschefen.

FÖRVALTNING FÖR LIVSLÅNGT LÄRANDE

Ann-Sofie Vennerstrand
Förvaltningschef

Beslutande:
Datum och paragraf:
Dokumentansvarig:
Reviderad:
Gäller till: